

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.VI.21.139/2025/4.

A tanács tagjai: Dr. Döme Attila a tanács elnöke
Dr. Farkas Antónia előadó bíró
Dr. Simonné dr. Gombos Katalin bíró
Dr. Madarász Anna bíró
Dr. Tibold Ágnes bíró

A felperesek: I. rendű
II. rendű
III. rendű
IV. rendű
V. rendű
VI. rendű

A felperesek képviselője: Szűcs Péter Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szűcs Péter ügyvéd)

Az alperes: név

Az alperes képviselője: Dr. Szakály Zoltán Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szakály Zoltán ügyvéd)

Az alperes érdekében beavatkozott: név

Az alperesi beavatkozó képviselője: Dr. Cseresznyés Zsolt ügyvéd

A per tárgya: személyiségi jogi igények, sérelemdíj érvényesítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek: felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.013/2025/8. számú ítélete

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Zalaegerszegi Törvényszék 1.P.20.900/2019/236. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg együttesen az alperesnek 1.625.000 (egymillió-hatszázhuszonötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A meg nem fizetett 3.500.000 (hárommillió -ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az I. és II. rendű felperesek házasságából hármasker-terhességből a 34. terhességi héten, 2018. március 1-én az alperesi egészségügyi intézményben császármetszéssel születtek meg a III-V. rendű felperesek. A VI. rendű felperes az I. és II. rendű felperesek elsőszülött gyermeke, aki testvéreinek születésekor 4 és fél éves volt.

[2] 2018. március 2-án a III. rendű felperesnél légzésleállás és keringésösszeomlás miatt agyi oxigénhiányos állapot alakul ki, amely kórfolyamat hátterében szепtikus állapot állt. A III. rendű felperesnél az oxigénhiányos eredetű agykárosodás következtében bal oldali túlsúlyú spasztikus bénulás, izomerő-csökkenés és izommerevség, a kórképre jellemző reflexeltérések és gerincferdülés, súlyos értelmi fogyatékoság, epilepszia és kérgi eredetű látászavar áll fenn. Beszélni, járni, önállóan enni nem tud, nem szobatiszta. Kisebb funkcionális javulás még nem kizárt, de érdemi javulás – amely az önálló életviteléhez szükséges egyes képességek megszerzését jelentené – nem várható. Élete végéig valamennyi alapvető élettevékenységben folyamatos ápolásra szorul.

[3] A III. rendű felperes egészségkárosodása súlyos lelki megrázkódtatást jelentett az I. és II. rendű felperesek számára, aminek következményeit nem dolgozták fel. Az állandó készenlét, folyamatos ellátás, gondozás, a mindennapi fejlesztő foglalkozásokra járás miatt a társadalmi kapcsolataik beszűkültek, szórakozási és pihenési lehetőségeik megszűntek, a kiegyensúlyozott életre való reményük elveszett. A III. rendű felperes állandó felügyelete és gondozása miatt a pénzügyi-gazdasági felsőfokú végzettségű I. rendű felperes a gyermekek születése miatt igénybe vett fizetés nélküli szabadságot követően nem tudott, és várhatóan nem is tud újból munkába állni, elvesztette tanult foglalkozása gyakorlásának és a munkaszervezetben való előmenetelének lehetőségét. A III. rendű felperes ellátása miatt szükséges többletfeladatok miatt a szülőknek nem jut elég idejük és energiájuk a többi gyermekkel való foglalkozásra, ami a IV-VI. rendű felpereseket hátrányosan érinti.

[4] Az elsőfokú bíróság 187. sorszámú közbenső és részítéletében megállapította, hogy az alperest teljes kártérítési és sérelemdíjért való felelősség terheli a III. rendű felperesnek az alperes intézményében 2018. március 2. napján kialakult egészségkárosodása miatt a felpereseket ért károkért és nem vagyoni sérelemért. Megállapította a bíróság, hogy az alperes megsértette az I. és II. rendű, valamint a IV-VI. rendű felperesek teljes, egész és egészséges családban éléshez való, továbbá a III. rendű felperes élethez, testi épséghez, egészséghez való személyiségi jogát. A Pécsi Ítéltábla a Pf.III.20.046/2023/6. számú másodfokú közbenső és részítéletével az elsőfokú bíróság közbenső és részítéletét – az indokolás részbeni módosításával – helybenhagyta.

A kereseti kérelmek és az alperes védekezése

[5] A felperesek többször módosított keresetükben – egyebek mellett – sérelemdíj címén az I. és II. rendű felperesek részére személyenként 28.000.000 forint, a III. rendű felperes esetében 55.000.000 forint, a IV-VI. rendű felperesek esetében személyenként 15.000.000 forint és járulékai megfizetésére kérték kötelezni az alperest.

[6] Az alperes ellenkérelmében a sérelemdíj iránti igényt eltúlzottnak tartotta, előadta, hogy annak megfizetése aránytalan terhet róna az alperesre, jelentős mértékben csökkentve ezáltal az egészségügyi tevékenységre fordítható keretösszeget.

Az első- és másodfokú ítélet

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperest az I. és II. rendű felpereseknek személyenként 22.000.000 forint, a IV. és V. rendű felpereseknek személyenként 8.000.000 forint, a VI. rendű felperesnek 10.000.000 forint sérelemdíj és az ítélet meghozatalától járó kamata megfizetésére kötelezte az alperest. Az elsőfokú bíróság a III. rendű felperes részére 28.000.000 forint sérelemdíjat ítelt meg, továbbá a sérelemdíj 2018. március 2. és az ítélethozatal napja, azaz 2025. január 30. között lejárt 8.602.682 forint kamatban külön marasztalta az alperest, és emiatt a sérelemdíj tőkeösszege után az ítélethozatalt követő naptól kezdődően kötelezte kamatfizetésre.

[8] Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj vonatkozásában utalt a jogerős részítéletben megállapított személyiségi jogsértésekre, felhívta a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:52. § (1) és (3) bekezdését, rámutatott, hogy a Ptk. 6:534. § (1) bekezdése lehetőséget ad a bíróságnak arra, hogy az okozott kár, illetve sérelem mértékét az ítélethozatal időpontjában fennálló értékviszonyok szerint határozza meg, ha a károkozás és az ítélethozatal között az értékviszonyokban jelentős változás következett be, feltéve, hogy a keresetben kért marasztalás összege ezt lehetővé teszi. Külön bizonyítást nem igénylő ténynek minősítette, hogy a III. rendű felperes egészségkárosodása zavart okoz a család funkciójában, a családtagokat a kiegyensúlyozott életvitelben, önmegvalósítási lehetőségeik kihasználásában akadályozza. Értékelte, hogy a felperesi családban mindent a III. rendű felpereshez kell igazítani, az egészséges gyermekekkel (IV-VI. rendű felperesekkel) megvalósítható családi programokra, a baráti kapcsolatok ápolására, szórakozásra nincs lehetőség. Rámutatott arra, hogy a súlyosan egészségkárosodott gyermek családba érkezése a nagy lelki megrázkódtatás mellett erős fizikai teherrel is jár, ellátása, felnevelése felemésztí a szülők energiáját, lelki erejét, lekötí az idejükét, és állapota miatt folyamatos aggodalom töltí el őket a gyermek további, felnőttkori sorsát illetően is. Utalt arra is, hogy az I. és II. rendű felperesek pszichés státusza kifejezetten negatív irányba változott, abban az eltelt idő alatt csak kis mértékű javulás állt be, a III. rendű felperes egészségkárosodását mindedig csak részlegesen tudták feldolgozni, beletörődtek, hogy ahhoz igazítják mindennapjaikat, de ez pszichésen egyre megterhelőbb számukra. Kifejtette, hogy a III. rendű felperessel való folyamatos foglalkozás terhei nagyobbrészt az I. rendű felperesre hárulnak, ugyanakkor a családfenntartó II. rendű felperes rendőri szolgálati viszonyában való helytállást is egyre inkább akadályozza a III. rendű felperes állapota miatti aggodalom és a munkafeladatoknak a gyermek érdekében szükséges programokkal való egyeztetése. Az I. rendű felperes elveszítette a felsőfokú végzettségének megfelelő foglalkozásának gyakorlása, az abban való kiteljesedés, előmenetel lehetőségét, ehelyett véglegesen ápolási-gondozási feladatok végzésére kényszerül. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint személyenként 22.000.000 forint és annak az ítélethozataltól a kifizetésig járó késedelmi kamata az az összeg, amely a fenti körülmények összességében való értékelésével alkalmas a III. rendű felperes egészségkárosodásával és az általa okozott terhekkel összefüggésben az I. és II. rendű felperesek által elszenvedett nem vagyoni sérelmek kompenzálására. A IV-VI. rendű felperesek sérelemdíj iránti keresete esetében az elsőfokú bíróság bizonyítottnak fogadta el, hogy az egészségkárosodott testvér családban való jelenléte, az állapota által megkövetelt fokozott szülői gondoskodás a IV-VI. rendű felperesekre eső szülői figyelem csökkenése miatt számukra nem vagyoni sérelmet eredményez. A hátrányok körében értékelte, hogy az igazságügyi orvosszakértői véleményhez készült szakkonzulensi vélemény szerint a III. rendű felperes nem tud a testvéreivel együtt játszani, nem adekvát viselkedésével és reakcióival zavarja őket, közös elfoglaltság nem lehetséges. Kiemelte: az igazságügyi pszichológus szakértői vélemény kóros pszichés elváltozást a testvéreknél nem igazolt, ugyanakkor a gyermekek megemlítették, hogy a szülők között gyakran fordul elő súrlódás, ami az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a személyiségükre negatív hatással van. Utalt arra, hogy a szakvélemény szerint a kiskorúak közül a VI. rendű felperes élte meg legnegatívabban a III.

rendű felperes egészségkárosodását, nála mutatkozott szorongás és önbizalomvesztés, amely közvetlenül vagy közvetve ok-okozati összefüggésbe hozható a III. rendű felperes egészségkárosodásával. Az elsőfokú bíróság a családban éléshez való személyiségi jog megsértése miatt az említett körülmények figyelembevételével, az ítélethozatalkor fennálló értékviszonyok alapján a IV. és V. rendű felperesek esetében személyenként 8.000.000 forint, a VI. rendű felperes esetében 10.000.000 forint sérelemdíjat talált alkalmasnak a nem vagyoni sérelmek kompenzálására.

[9] A peres felek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével megítélt sérelemdíj összegét az I. és II. rendű felperesek esetében személyenként 25.000.000 forintra, a III. rendű felperes vonatkozásában 40.000.000 forintra, a IV. és V. rendű felperesek esetében személyenként 10.000.000 forintra felemelte, míg a VI. rendű felperes vonatkozásában helybenhagyta. Mellőzte az alperesnek a 28.000.000 forint után járó 8.602.682 forint kamatban történő marasztalását.

[10] A másodfokú bíróság kifejtette: figyelemmel volt a fellebbezésben felhívott eseti döntésekre, de a saját gyakorlata alapján is áttekintette, hogy a közelmúltban lezárult ügyekben a felperesekhez hasonló helyzetben mások milyen mértékű sérelemdíjban részesültek.

[11] Saját ítélkezési gyakorlatából felhívta a Pf.20.033/2024/6. számú ítéletet, amelyben az érintett felperesek Down-szindrómás gyermeke 2016. február hónapjában született, értelmi fogyatékosága az enyhe és a közép súlyos szint között található, kardiológiai, szemészeti, ortopédiai, neurológiai és fülészeti gondozott, önálló életvitelre előreláthatóan nem lesz képes. Az I. rendű felperes a gyermek állapota miatt pszichés kezelésre szorult, a szülőket beszűkült életvitel, szorongás, bűntudat, elkeseredettség és örömtelenség jellemzi. Esetükben az elsőfokú bíróság 2024 februári ár- és értékviszonyokra figyelemmel megítélt személyenként 17.000.000 forintot ítél meg, amelyet a másodfokú bíróság a felperesi fellebbezést teljesítve 20.000.000 forintra emelt fel. Hivatkozott továbbá a Pf.20.042/2024/9. számú ítéletére, amelyben a felperesek Down-kóros gyermeke 2016 decemberében született. A gyermek értelmi fogyatékos, látássérült, 7 évesen vált nappalra szobatisztává, folyamatos felügyeletre és fejlesztésre szorul. A kereset személyenként 20.000.000 forintban és ennek a gyermek születésétől számított késedelmi kamatában történő marasztalásra irányult. A 2024 júniusi ár- és értékviszonyok alapján az elsőfokú bíróság 18.000.000 forintot ítél meg a szülőknek, amelyet a másodfokú bíróság 20.000.000 forintra felemelt. Rámutatott arra, hogy a felperesek által hivatkozott, a Pécsi Törvényszék előtt 11.P.20.013/2022. számon folyamatban volt ügyben a felperesnek 2017 áprilisában született genetikai rendellenességgel, RTS-szindrómával a gyermeke, aki közép súlyos értelmi fogyatékos, mozgása nehezített, 7 évesen még inkontinens, nem beszél. A szülők ebben az esetben külön költöztek, az anya egyedül neveli a gyermeket, nála depresszióra hajló hangulat, elszigetelődés, magányosság állapítható meg. Ebben az esetben az elsőfokú bíróság 35.000.000 forint sérelemdíjat ítél meg a 2024 júliusi ár- és értékviszonyokra figyelemmel, az ítéletnek ez a rendelkezése fellebbezéssel nem volt érintett. A másodfokú bíróság hivatkozott a Pf.20.061/2024/8. számú másodfokú döntésére is, amely szerint a felperesek Down-szindrómás gyermeke 2010 novemberében született, közép súlyos értelmi fogyatékos, több szív-műtéten esett át, kardiológiai, szemészeti és endokrinológiai gondozott. A szülőknél feltárt pszichés kép itt is szorongást, bűntudatot, elégedetlenséget, elkeseredettséget, örömtelenséget mutatott ki. A szülők az elsőfokú ítélet szerint 17.000.000 forintban és ennek 2024. július 4. napjától számított kamatában részesültek, amit a másodfokú bíróság 20.000.000 forintra emelt fel. Felhívta a Pf.20.008/2025/12. számú ítéletével elbírált ügyet is, amelyben a felpereseknek 2019 októberében a nyitott gerinc súlyos formájában szenvedő gyermeke született, a gyermeknél csípőtől lefelé aktív mozgás nem váltható ki, kerekesszékes, rendszeres

katéterezésre szorul, patológiás csonttörései visszatérően előfordultak. Mivel értelmileg ép, esetében a részleges önállóság jövőbeli elérése nem zárható ki. A szülők ebben az esetben személyenként 20.000.000 forintra és annak 2019. október 28. napjától járó kamatára tartottak igényt, a 2025 januári ár- és értékviszonyok szerint személyenként 20.000.000 forint sérelemdíjat kaptak. Utalt a Pf.20.012/2025/6. számú ítéletére is, amely szerint a Pécsi Törvényszék 25.P.20.399/2022/70. számú ítéletét részben megváltoztatva 2024 decemberi ár- és értékviszonyokra figyelemmel 50.000.000 forint sérelemdíjat ítelt meg annak a gyermeknek, aki egyévesen elszenvedett kiterjedt oxigénhiányos agykárosodása miatt tetraplégiás, vele kontaktus nem teremthető, beszédre nem reagál. Gyomorszondán keresztül etethető, amit három havonta sebészileg kell eltávolítani, gégekanülje van. Az I. rendű felperes napi 24 órában látja el a III. rendű felperes ápolását, vele is alszik. Mindkét szülőnél poszttraumás tünetegyüttes alakult ki, az I. rendű felperesnél depresszív tünetképződés, suicid veszélyeztetettség jelent meg. A szülők ebben az esetben 2024 decemberi ár- és értékviszonyokra figyelemmel személyenként 30.000.000 forint sérelemdíjat kaptak, a pszichésen sérült, testvére ápolásában gyakran részt vevő testvér 22.000.000 forint sérelemdíjban részesült.

[12] A másodfokú bíróság hangsúlyozta: a jelen perben értékelni kellett, hogy a gyermekük egészségkárosodása tényének megélésével az I. és II. rendű felperesek pszichés státusza kifejezetten negatív irányba változott, amit az 1.P.20.900/2019/222. számú igazságügyi pszichológus szakértői vélemény alátámasztott. Rámutatott arra, hogy a szakértő valóban rögzített az eltelt idő alatt kismértékű javulást, ami azonban nem értékelhető az alperes javára, miután nyilvánvalóan arról van szó, hogy a trauma megélését, az azzal való szembesülést követően az I. és II. rendű felperesek igyekeztek alkalmazkodni a helyzethez, helytállni a mindennapokban, amiben kényszerűen gyakorlottá váltak; a javulás értelemszerűen ennek tudható be, és a kezdeti megpróbáltatásokhoz, lelki válsághoz képest értékelhető. Utalt arra is, hogy a szakértői vélemény szerint a feldolgozottság részleges, megtanultak együtt élni a gyermek egészségkárosodásával, beletörődtek, mindez azonban pszichésen egyre megterhelőbb számukra, a pszichoterápiás szakellátásuk javasolt. Megítélése szerint az I. és II. rendű felpereseknél kialakult, nagyrészt köztudomásúnak is minősíthető pszichés hátrányok mibenléte a bizonyítás során maradéktalanul tisztázódott, ezzel kapcsolatban kétség, bizonyítatlanság nem merült fel. A másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett a felperesekkel abban a kérdésben, hogy a szülők közötti különbségtétel indokolatlan, miután a közöttük kialakult munkamegosztásra figyelemmel valóban az I. rendű felperes az, aki napi szinten többet foglalkozik a gyermekkel, de a gyermek állapota, az ebből eredő pszichés nehézségek, párkapcsolati problémák, a jövőre vonatkozó szorongás, a gyermek jövőjével kapcsolatos félelem mindkét felperest egyformán sújtja. Ugyancsak nem látott alapot a másodfokú bíróság arra, hogy a fiútestvérek, a IV-VI. rendű felperesek között tegyen különbséget. Figyelembe vette, hogy a VI. rendű felperes vonatkozásában jutott a pszichológus szakértő arra a következtetésre, hogy ő élte meg legnegatívabban a testvére egészségkárosodását, nála mutatkozik szorongás és önbizalomvesztés. Ugyanakkor utalt rá, hogy a szülői figyelem és foglalkozás csökkentértékűsége mindhárom gyermeknél hasonlóan fennáll akkor is, ha azt a szülők erőfeszítéseinek köszönhetően csak kevésbé élik meg, a pszichológus szakértői vélemény alapján mindhárom gyermek esetében javasolt a gyermekpszichológiai szakellátás igénybevétele, illetve családterápia. Megítélése szerint a pszichés állapotban mutatkozó különbség emiatt nem jelentkezett olyan súllyal, ami összességében megkülönböztetést indokolt volna a testvérek között: valamennyiüknek olyan körülmények között kell felnőniük, ahol a család figyelmének középpontjában állandó alkalmazkodási kényszerrel teremtve az egészségkárosodott III. rendű felperes ellátása, fejlesztése áll, illetve az ő egészségkárosodott állapota határozza meg azt is, hogy a család milyen szabadidős programokban tud részt venni.

Azt, hogy a hármaskerlet különös érzelmi kötődéssel járna, a másodfokú bíróság köztudomású tényként elfogadni nem tudta, így ennek jelentőséget nem tulajdonított.

[13] A bírói gyakorlatban formálódó értékszínvonalat, a korábban hozott döntések óta bekövetkezett ár- és értékviszonyok változását, a felpereseket sújtó hátrányokat összességében értékelve a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a 2025 januári ár- és értékviszonyokra figyelemmel az I. és II. rendű felperesek esetében személyenként 25.000.000 forint, a III. rendű felperes esetében 40.000.000 forint, míg a IV-VI. rendű felperesek esetében személyenként 10.000.000 forint indokolt és szükséges az őket sújtó nem vagyoni sérelmek másnemű előnnyel történő ellentételezésére, ezért az I. II., III., IV. és V. rendű felperesek esetében a részükre megítélt sérelemdíjat ezekre az összegre felemelte.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[14] A jogerős ítélet ellen a sérelemdíj vonatkozásában a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezése mellett kérték, hogy a Kúria a sérelemdíj összegét emelje fel minden felperes vonatkozásában a módosított, felemelt keresetükben kért összegekre, azaz az I-II. rendű felpereseknek személyenként 28.000.000 forintra, a III. rendű felperesnek 55.000.000 forintra, a IV-VI. rendű felpereseknek személyenként 15.000.000 forintra. A kamatot az elsőfokú ítélet meghozatalának a napjától igényelték.

[15] Megsértett jogszabályhelyként a Ptk. 2:52. § (1)-(3) bekezdéseit, 6:522. §-át, valamint a polgári perrendtartásról szóló 2016. CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) és (3) bekezdését jelölték meg.

[16] Egyetértettek azzal, hogy a III. rendű felperes által elszenvedett egészségkárosodásokat és azok súlyosságát mint hátrányt, a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján helyesen állapította meg a másodfokú bíróság. Állították, hogy a másodfokú bíróság a sérelemdíjak tökeösszegének a meghatározása során nem végezte el az arányosítást, amely álláspontjuk szerint kirívóan okszerűtlenné tette a bizonyítékértékelést. Kiemelték, hogy az elbírálási szempontoknál figyelemmel kell lenni az összegszerű bírói gyakorlatra, a korábban hozott döntések óta bekövetkezett ár- és értékviszony-változásokra, és a felpereseket sújtó hátrányokra is. Érvelésük szerint a jelen esetben az állapítható meg, hogy a másodfokú bíróság kirívóan tévesen értékelte ezeket a szempontokat és olyan marasztalási összegeket állapított meg, amelyek nem alkalmasak arra, hogy a sérelemdíj betöltse a funkcióját, azaz az arányos kompenzációt, és a társadalom rosszallását kifejező pönalizációt, amelyet a másodfokú bíróság álláspontjuk szerint az elbírálás során figyelmen kívül hagyott és nem értékelt. Állították, hogy a másodfokú bíróság az ítélelhozatali időpontra vetített sérelemdíj-igényüket kirívóan okszerűtlen mérlegelés keretében bírálta el, mivel jelentősen eltért a tőkemarasztalás meghatározása során a valós 2025 januári ár- és értékviszonyoktól, a kialakult összegszerű gyakorlattól. Rámutattak arra, hogy összehasonlításként a másodfokú bíróság olyan ügyekre hivatkozott viszonyítási alapként, amelyek a jelen ügy súlyosságához nem hasonlíthatók, vagy éppen azonos súlyosságú ügyben (89. pont) megítélt tőkemarasztalástól jelentősen eltérő marasztalást látott megalapozottnak.

[17] Állították, hogy a másodfokú bíróság által idézett ügyek egy kivételével összehasonlításra nem voltak alkalmasak, mivel egyrészt nem szülési károsodott gyermek és családja igénye volt a per tárgya, másrészt a károsodások nem voltak olyan súlyúak mint a jelen ügyben, továbbá a hivatkozott ügyekben a döntések fél-egy évvel korábbiak voltak. Utóbbit a felperesek azért tartották jelentősnek, mert ezen időszak alatt is bekövetkezett ár- és értékviszony-változás.

[18] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben hivatkoztak arra is, hogy az általuk igényelt összeg felel meg az ítélkezési gyakorlatnak és a reparáló, valamint a pönalizációs funkciónak.

[19] Álláspontjuk szerint más ítéletek összecszerű marasztalása automatizmusként nem másolható, azonban az elbírálás szempontjából az ítélkezési gyakorlat vonatkozásában egy keretet ad, amelyet figyelmen kívül hagyni nem lehet. A felperesek érvelése szerint kizárólag egyetlen hivatkozott ítélet (Pécsi Ítéltábla Pf.20.012/2025/6.) volt alkalmas kiindulási alap a bírói gyakorlat szerinti összehasonlításra. Állították, hogy a másodfokú bíróság az összehasonlítást nem végezte el. Állították, hogy a felhívott ügyben a gyermek hasonlóan súlyos állapotban van, az elbírálási időszak azonos.

[20] Hivatkoztak arra is, hogy amennyiben a nem vagyoni kártérítés, vagy sérelemdíj összege jelentős mértékben eltér az összecszerű gyakorlattól, az olyan helyzetet eredményez, amely az ítélkezés egységesítését lehetetlenné teszi, és a károsultak oldaláról diszkriminációhoz vezet. Érvelésük szerint az összecszerű bírói gyakorlattól való lényeges mértékbeli eltérés egyben kirívóan okszerűtlen bizonyítékértékelést valósít meg, amely alapját képezi a rendkívüli perorvoslatnak. Erre figyelemmel állították, hogy sérültek az általuk megjelölt anyagi és eljárásjogi jogszabályhelyek, a bírói összecszerű gyakorlattal nem korreláló tökemarasztalás egyben sérti a teljes kártérítés elvét.

[21] A felperesek csatoltak több határozatot is annak alátámasztására, hogy a jelen ügyben a kereseti kérelemben marasztalni kért 28-28-55-15-15 millió forintos tökemarasztalástól a szülők esetében 3-3 millió forint, a sérült gyermek esetében 15 millió forint, a testvérek esetében pedig 5-5-5 millió forint összeggel alacsonyabb marasztalás olyan jelentős eltérés a mérlegelés során, amely megvalósítja a kirívóan okszerűtlen bizonyítékértékelést, és egyben sérti a teljes kártérítés elvét.

[22] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[23] A Pp. 406. § (1) bekezdése értelmében a jogerős ítélet felülvizsgálatát az ügy érdemére kiható jogszabálysértésre, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozással lehet kérni. A felülvizsgálat rendkívüli perorvoslati jellegéből következik, hogy a Kúria kizárólag a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél által megjelölt, tartalmában is kifejtett anyagi és eljárásjogi jogszabálysértéseket vizsgálhatja. A felülbírálat tartalmi és perjogi kereteit a felülvizsgálati kérelem határozza meg [Pp. 413. § (1) bekezdés b), c) pont].

[24] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben kizárólag a sérelemdíjuk összegét sérelmezték azt állítva, hogy a másodfokú bíróság által felemelt összeg nem felel meg a bírói gyakorlatnak, e kérdésben a mérlegelése kirívóan okszerűtlen volt.

[25] A Kúria nem értett egyet a felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal, a felperesek által állított okból nem sérültek az általuk felhívott jogszabályhelyek. A Ptk. 2:52. § (3) bekezdése a sérelemdíj összegének meghatározása körében az eset körülményeinek figyelembevételét írja elő a bíróság számára, példálózóan megjelölve az e körben mérlegelendő körülményeket. Mivel a sérelemdíj összegét bizonyítás útján pontosan nem lehet megállapítani, annak meghatározását az anyagi jogszabály a bíróság feladatává teszi, ezért ennek során alkalmazandó a Pp. 279. § (3) bekezdése is, amely a bíróság szabad belátás szerinti döntését szabályozza (Kúria Pfv.20.296/2020/6.). A jogszabálysértést a mérlegelési hiba akkor valósítja meg, felülmérlegelésre csak akkor van lehetőség, ha a korábbi mérlegelés az érdemi döntésre kihatóan okszerűtlen, iratellenes, vagy ellentétes a logika alapvető szabályaival (Pfv.20.430/2022/6., Pfv.21.281/2022/5., Pfv.20.810/2022/5.). Lényeges, hogy a

felülvizsgálati eljárás nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha a mérlegelés körébe vont, illetve vonható peradatokból eltérő következtetés is levonható lett volna (BH2013. 119.), az minősíthető okszerűtlen következtetésnek, amikor logikusan csak egyfajta, a felülvizsgálati kérelemmel támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (Kúria Pfv.20.796/2021/6., Pfv.20.507/2022/5., Pfv.20.848/2022/5., BH2013. 119. – Pfv.21.474/2011/10.). Ez vonatkozik a Pp. 279. § (3) bekezdése alkalmazásával elvégzett, szabad belátáson alapuló értékmérlegelésre is. Hangsúlyozza a Kúria, hogy a felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelése körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincsen-e meghatározó helytelen következtetés (BH1994. 195. – Legf. Bír. Pfv.20.708/1993.). A sérelemdíj összegét meghatározó jogerős ítélet akkor sérti a Ptk. 2:52. § (3) bekezdését és a Pp. 279. § (3) bekezdését, ha abban a másodfokú bíróság nem mérlegeli az eset összes körülményét, vagy mérlegelése nem felel meg a logika követelményeinek (Kúria Pfv.20.296/2020/6.). Mindezek alapján a Kúria csak azt vizsgálhatta, hogy a jogerős ítéletben a mérlegelés eredménye sérti-e a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, a mérlegelés eredményét megváltoztatni csak kivételesen súlyos esetben lehet. Ilyen súlyos körülményt az adott esetben a Kúria nem észlelt.

[26] A felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal szemben megállapítható, hogy a sérelemdíj meghatározásakor a másodfokú bíróság értékelte a felperesek esetében az általuk előadott, bizonyított, az eset összes körülményéből levezethető sérelmeket, azokat az elsőfokú ítélethez képest felülmérlegelte, több felperes esetében a jogerős ítélet megemelte a marasztalás összegét. Tévesen állították a felperesek azt is, hogy a másodfokú bíróság az általa felhívott jogesetekben megítélt összegeket automatizmusként másolta volna. Nem is tehette, mivel az egyes esetekben eltérőek voltak a joghátrányok és a károsultak életkörülményei is. Utal arra a Kúria, hogy a sérelemdíj összege soha nem egzakt számítás eredménye, és az összehasonlítás alapjául szolgáló esetek is csak kiindulási pontként vehetők figyelembe, ahogy azt a másodfokú bíróság helyesen tette. A másodfokú bíróság a felülvizsgálati kérelemben megjelölt körülményeket mérlegelte, ezek alapján megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a sérelemdíjak összegét tévesen határozta meg, és azokat jelentős mértékben megemelte, még ha nem is érte el a felperesek utóbb módosított keresetében meghatározott összecszerűséget. A másodfokú bíróság által részletesen levezetett sokrétű szempontrendszer a bírói gyakorlatnak megfelelt, megváltoztatására a Kúria nem látott kellő indokot.

[27] A felperesek hivatkoztak arra is, hogy csak egyetlen, a másodfokú bíróság által hivatkozott ítélet (Pécsi Ítéletábla Pf.20.012/2025/6.) volt alkalmas kiindulási alap a bírói gyakorlat szerinti összehasonlításra. Hivatkoztak arra, hogy a többi ügyben nem szülési károsodott gyermek és családja igénye volt a per tárgya, ezért azok összehasonlításra – álláspontjuk szerint – alkalmatlanok voltak. A felpereseknek ez az álláspontja azonban téves. Az egyéb hivatkozott ügyekben ugyanis a károk jellege összehasonlítható volt, a felperesek által kiemelt ügyben pedig a károsult gyermek sokkal súlyosabb állapotban volt/van (tetraplégia, beszédre nem reagál, vele kontaktus nem teremthető, gyomorszondán keresztül etethető, gégekanülje van stb.) mint a jelenlegi perben. Megjegyzi a Kúria, hogy a felperesek által csatolt négy eset közül egyik per tárgya sem szülési károsodott gyermek volt, mind a négy ügyben baleset következtében alakult ki egy gyermek és három fiatal felnőtt súlyos egészségkárosodása. A másodfokú bíróság ugyanakkor az általa hivatkozott ügyekben olyan gyermekek károsodásának a mértékét vette alapul, akik károsodása vagy a szülés után közvetlenül vagy azt követően nem sokkal derült ki és ezeknek a figyelembevételével – a jelen eset egyedi szempontjainak az értékelésével – határozta meg a jelen perben az egyes sérelemdíjakat tekintettel az ár- és értékviszonyok változására is. Ahogy arra a Kúria korábban utalt: önmagában nem támadható a sérelemdíj összecszerűsége, ha a mérlegelés

nem okszerűtlen és nem ellentétes a logika szabályaival (Kúria Pfv.21.993/2018/7., Pfv.20.581/2019/5.). A másodfokú bíróság mérlegelése azonban okszerű volt, nem volt olyan indok, amely a felülvizsgálatot megalapozta volna.

[28] A felperesek alap nélkül hivatkoztak arra is a felülvizsgálati kérelmükben, hogy a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a sérelemdíj pönalizációs funkcióját. Kétségtelen, hogy a sérelemdíj magánjogi büntetés funkciójára a másodfokú bíróság az ítélete indokolásában külön nem hivatkozott. Ez azonban önmagában, a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésének helyes alkalmazására tekintettel a sérelemdíj mértékének megállapításához szükséges mérlegelési tevékenység jogszabálysértő jellegét nem alapozhatta meg. A sérelemdíj meghatározásánál a pönalizációs funkció ugyanis csak kiegészítő jellegű, elsődleges a reparáló, kompenzációs funkció. Ezt erősítette meg a Kúria a Pfv.21.018/2020/5. számú ítéletében is, amely szerint a sérelemdíjnál a büntető funkció figyelembevétele nem történhet automatikusan, csak az eset összes körülményének értékelésével. A másodfokú bíróság a mérlegelés szempontjából lényeges körülményeket megjelenítette, figyelemmel volt a hasonló tényállású ügyekben kialakult bírói gyakorlatra. Ehhez képest a sérelemdíj összegének felülmérlegeléssel történő módosítására csak a mérlegelés körében irányadó körülmények jogszabálysértést megvalósító, okszerűtlen értékelése adott volna alapot (Kúria Gfv.30.284/2020/3.), ilyen azonban nem volt feltárható, a másodfokú bíróság az általa hivatkozott jogesetek eltérő körülményeit megfelelően vette figyelembe, a mérlegelése során tekintettel volt az egyes felperesek sérelemdíjának belső arányosságára is. Erre figyelemmel a felülvizsgálati kérelemben megjelölt Pp. 279. § (1) és (3) bekezdésének, valamint a Ptk.2:52. § (1)-(3) bekezdései, és 6:522. §-a megsértését nem lehetett megállapítani.

[29] Mindezek alapján a Kúria a nem jogszabálysértő jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[30] A felperesek felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 405. § (1) bekezdése és 364. §-a folytán alkalmazandó 83. § (1) bekezdése alapján kötelesek az alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, amelynek összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. §. (1) és (4) bekezdése alapján állapította meg figyelemmel arra, hogy a hivatkozott IM rendelet 4. § (1) bekezdése alapján az ellenérdekű felek az ügyvédi munkadíj mérséklését nem kérték.

[31] A felperesek személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[32] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 376. § (1) bekezdés *a*) pontjának megfelelően – a felperesek kérelmére – tárgyaláson bírálta el.

[33] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d*) pontja zárja ki.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[34] Ptk. 2:52. § (1)-(3) bekezdései, 6:522. §-a, Pp. 279. § (1) és (3) bekezdése

A döntés elvi tartalma

[35] A sérelemdíj összege csak abban az esetben mérlegelhető felül, ha a mérlegelés körében irányadó körülményeket a bíróság jogszabálysértést megvalósítóan, okszerűtlenül értékeli.

Dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró Dr. Madarász Anna
s.k. bíró Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. bíró Dr. Tibold Ágnes s.k. bíró